

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref
200500144

Vår ref
2005/00383 AØ/AS RRA

Dato
23.02.2005

Høring - Strategier for digitale læringsressurser for grunnsopplæringen, universitets- og høyskolesektoren og voksnes læring

Vi viser til brev av 06.01.2005 angående høring om strategier for digitale lærings-ressurser for grunnsopplæringen, universitets- og høyskolesektoren og voksnes læring.

Kultur- og kirkedepartementet har følgende kommentarer:

1) På mediefeltet

I de tre strategiene presenteres tilgjengeliggjøring av offentlig eid informasjon for bruk i undervisningsøyemed som et uttalt mål. NRKs og Norsk filminstitutt arkiver nevnes spesielt som aktuelle for dette formål. Departementet vil peke på at ingen av strategiene går nærmere inn på hvordan tilgjengeliggjøringen av arkivene skal gjennomføres i praksis og hvor ansvaret for dette arbeidet skal ligge. Det sies heller ingenting om merarbeid og kostnader. Departementet viser også til at dette vil ha betydelig opphavsrettslige implikasjoner.

Vi viser for øvrig til høringssvar fra Norsk filminstitutt og NRK.

2) På kulturfeltet

Departementet er opptatt av at tilbudet på kulturfeltet i størst mulig grad er tilgjengelig for alle grupper i samfunnet. I lys av de kunnskaper, verdier og ressurser som forvaltes på kulturfeltet, er det viktig å sikre det generelle publikum bred og enkel tilgang til relevant elektronisk innhold, blant annet som en forutsetning for livslang læring. En slik tilgjengeliggjøring er under utvikling i kraft av at institusjonene på de ulike deler av kulturfeltet i tiltagende grad gjøre sine produkter og tjenester elektronisk tilgjengelige.

For øvrig har vi følgende kommentarer til strategiene:

Tilgjengeliggjøring av nasjonal arven (blant annet omtalt på s. 16 i Utdanningsdirektoratets

strategi for grunnopplæringen):

Nasjonalbiblioteket er blant institusjonene som arbeider etter en bred strategi for digitalisering av sine samlinger for å gjøre dem elektronisk tilgjengelige. Med særlig relevans for digitale læringsressurser vil vi nevne pilotprosjektet «TilgjengeLie», som har tilskudd også fra NHD, UFD og KKD. Det er et samarbeid mellom aktørene Nasjonalbiblioteket, utdanning.no, eStandard-prosjektet og Norsk Digitalt Bibliotek under ABM-utvikling om digitalisering og utprøving av måter å tilgjengeliggjøre Jonas Lies forfatterskap. Målgruppen er lærekrefter og elever/studenter i videregående opplæring og innenfor sektorene høyskole/universitet.

På arkivfeltet arbeides det med å gjøre samlingene elektronisk tilgjengelige i tråd med eksisterende lovverk og andre rammebetingelser. Utviklingen av arkivfeltet er beskrevet i Kulturmeldingen (St.meld. nr. 48, 2002-2003, *Kulturpolitikk fram mot 2014*). ABM-utvikling forventes å si mer om dette i sitt hørings svar.

I Kulturmeldingen gis det uttrykk for at et sentralt mål for utviklingen av bibliotekfeltet i årene som kommer vil være å legge til rette for et sømløst bibliotektilbud, dvs. en optimal brukertilgang gjennom nasjonal samordning av informasjonsressurser på tvers av institusjonelle og andre administrative grenser. Sett i sammenheng med prosjektet Norsk Digitalt bibliotek, er det her startet en prosess som vil få stor betydning for den elektroniske tilgjengeligheten av bibliotekenes ressurser, ikke minst for de ulike grupper utdanningssøkende. ABM-utvikling forventes å ville utdype dette i sitt hørings svar.

Departementets forvaltningsansvar omfatter også scenekunst, bildende kunst og musikk. For tiden foreligger ingen konkrete planer om å gjøre teateroppsetninger, utstillinger eller konserter elektronisk tilgjengelig utover det transmisjonssamarbeid som eksisterer med kringkastningen. Under forutsetning av at det finnes løsninger på ulike rettighetsspørsmål, vil imidlertid den tiltagende bredbåndstilknytningen skape forventning om at også disse deler av kulturlivet blir gjort alminnelig tilgjengelig i elektronisk form.

Digital tilgjengeliggjøring av læringsressurser har en uomgjengelig språkpolitisk side, og det er viktig å understreke at digitalisering av utdannings- og kunnskapsressursene må ivareta hensynet til våre to målformer, samt at det treffes tiltak for å inkludere samiske språkbrukere.

Digitalisering av læringsressurser gir forventning om at tilbudet til utdanningssøkende (og andre grupper) med særskilte behov også ivaretas. I denne sammenheng kan det pekes på betydning av språkteknologiske løsninger for å gjøre lærebøker tilgjengelige for blinde og svaksynte.

Blant konkrete forslag til tiltak som er beskrevet i de tre strategiene, er kulturfeltet særskilt nevnt i Utdanningsdirektoratets strategi for grunnopplæringen (avsnitt 3.3.1), tiltak 1. Forslaget innebærer i første omgang at det ønskes igangsatt et forprosjekt som skal utrede hvordan relevant arkivmateriale fra institusjoner som NRK, Norsk filminstitutt, Nasjonalbiblioteket, museer, arkiver og lignende kan gjøres tilgjengelige for bruk i grunnopplæringen. Det er departementets oppfatning at en slik tilgjengeliggjøring også vil være viktig for de to andre grupper utdanningssøkende, jf strategiene. Samtidig er det, slik det fremgår av våre kommentarer over, allerede gjort mye arbeid i regi av disse institusjonene med hensyn til tilgjengeliggjøring – og mye er på gang. ABM-utvikling og Nasjonalbiblioteket ivaretar viktige deler av dette.

Forut for eventuell igangsettelse av et mer omfattende fellesprosjekt for de aktuelle kulturinstitusjonene bør status for nåværende situasjon og pågående innsats vurderes, og en beregning av den videre, nødvendige ressursinnsats foretas. Dette må gjøre i samarbeid med institusjonene.

Med hilsen

Henning Gorholt e.f.
ekspedisjonssjef

Ranveig Rasmussen
rådgiver